

ശിവരാമനും അബൂലുക്കട്ടിയും

പോയ വഴി

കെ. രാജേശ്വരി

ശിവരാമനും അബ്ദുൽകദീയും പോയ വഴി

കെ. രാജേശ്വരി

(മലയാളം: ലേഖനം)

© 2025, Adv. A. Jayasankar

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of **River Valley Technologies**.

The electronic versions were generated from sources marked up in **L^AT_EX** in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using **X_YT_EX** from **T_EXLive** 2020 and the cloud framework, **Ithal** (ഇതൾ). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by **Rachana Institute of Typography**. The font used for Latin script was **Linux Libertine** developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of **Creative Commons Attribution Non-commercial ShareAlike** license for free download and usage.

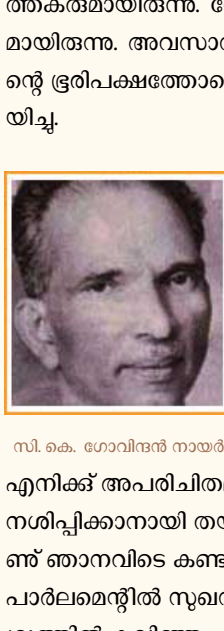
Cover: **In a pine wood**, a painting by **Christen Dalsgaard** (1824–1907). The image is taken from **Wikimedia Commons** and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation

JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014

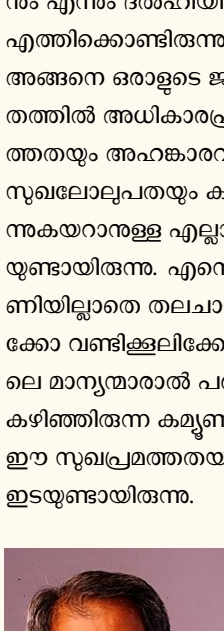
URL: www.sayahna.org

ശിവാമനം അബ്ദുക്കുട്ടിയും പോയ വഴി

എ. കെ. ഗോപാലൻ

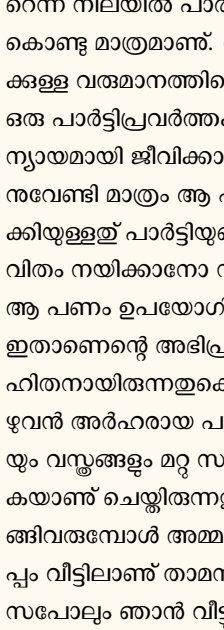
സി. കെ. ഗോവിന്ദൻ നായർ. കറുപ്പുരമാർത്താണ് ഇദ്ദേഹത്തിന് പാരമ്പര്യത്തിനുമകളാണ്. ഇദ്ദേഹം. കോൺഗ്രസിന്റെ പിന്നിൽ കോൺഗ്രസ് സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടിയും ഏകാഭാസം സഹപ്രവർത്തകരുമായിരുന്നു. ഗോപാല-ഗോവിന്ദന്മാരും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അവസാനം തൊണ്ണൂറായിരം വോട്ട് നേടി ഭൂരിപക്ഷത്തോടെ എ. കെ. ഗോപാലൻ വിജയിച്ചു.

സി. കെ. ഗോവിന്ദൻ നായർ

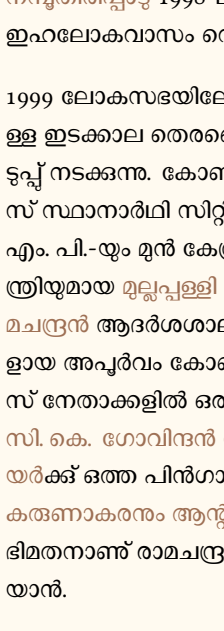
എന്നിടത് അപരിചിതമായിരുന്നു. ഒരു മനഃശാസ്ത്രജ്ഞനായി തയ്യാറാക്കിയ സാഹചര്യങ്ങളാണ് ഞാനിവിടെ കണ്ടത്. ഒന്നാംക്ലാസ്സിലുള്ള യാത്ര. പാർലമെന്റിൽ സുഖസൗകര്യങ്ങളുള്ള മുറി. ആവശ്യത്തിൽ കവിഞ്ഞ പണം. വലിയ താമസസ്ഥലം. കനത്ത ഉത്തരവാദിത്തമൊന്നുമില്ലാത്ത ജീവിതം-ഇവയൊക്കെയാണ് അവിടെ കണ്ടത്. ഒരു മനഃശാസ്ത്രജ്ഞൻ തല തിരിയാൻ മറ്റൊരു കാര്യം ആവശ്യമുണ്ടോ? ദിവസേന പ്രധാനമന്ത്രിയുടെയോ രാഷ്ട്രപതിയുടെയോ ഉപരാഷ്ട്രപതിയുടെയോ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും ചായസൽക്കാരങ്ങളും. എംബസികളുടെ വക വേറെയുമുണ്ടായിരുന്നു. സമൂഹത്തിന്റെ ഉപരിതലത്തിലുള്ള പരിഷ്കൃതമായ സ്പീ-പുരുഷന്മാരുടെ സൗഹൃദബന്ധം സ്ഥാപിക്കാനുള്ള പശ്ചാത്തലങ്ങളായിരുന്നു ഇവ. ഇതിനൊപ്പം ഉപരിയായി സ്റ്റേറ്റ് വിരമങ്ങൾ ജൂവൻലായ്, ബുൾഗാനിൻ, ഡബ്ല്യു. സി. ടി. റോ. തുടങ്ങിയ വൈദേശികപ്രമാണികളുമായി കൈകലക്കാനും ചായ കടിക്കാനുമുള്ള അവസരങ്ങളും.

മറുവശത്ത് സമൂഹത്തിന്റെ എല്ലാ തട്ടിലുമുള്ള ജനങ്ങൾ പാർലമെന്റ് അംഗങ്ങളെ കാണാനും നിവേദനം സമർപ്പിക്കാനും എന്നും ദർശനത്തിൽ എത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എങ്ങനെ ഒരാളുടെ ജീവിതത്തിൽ അധികാരപ്രമത്തതയും അഹങ്കാരവും സുഖലോലുപതയും കടന്നുകയറാനുള്ള എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. എന്ന്പോലെ ഉടുത്തുകൊണ്ട് മറ്റൊരു നിയമിതരായ തലപ്പായ്ക്കൻ സ്ഥലമില്ലാതെ. ചായക്കോ വണ്ടിപ്പോയിക്കോ വകയില്ലാതെ സമൂഹത്തിലെ മാനുഷരാൽ പരിഹസിക്കപ്പെട്ടും കഷ്ടപ്പെട്ടും കഴിഞ്ഞിരുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ പെട്ടെന്നുണ്ടായ ഈ സുഖപ്രമത്തത്തിൽ കാൽവഴുതിപ്പോവാൻ ഇടയുണ്ടായിരുന്നു.

എ. വിജയരാഘവൻ

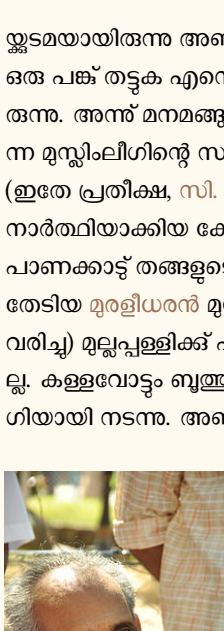
തെ എന്നിടത് പുറത്തുവരാൻ കഴിയുമോ എന്ന ചിന്ത... കാര്യങ്ങൾക്കുണ്ടാകാലം ലോകത്തിൽ പ്രതിപക്ഷം താവായിരുന്നിട്ടും പാർലമെന്റിന്റെ ഭൂമിയിലേക്ക് അടിച്ചെടുത്ത സഖാക്കൾ, എ. കെ. ജി. സാധാരണക്കാർക്കൊപ്പം സാധാരണക്കാരനായി പാർലമെന്റിലെ പടത്തലവനായി അദ്ദേഹം ജീവിച്ചു.

സുരേഷ് കുറുപ്പ്

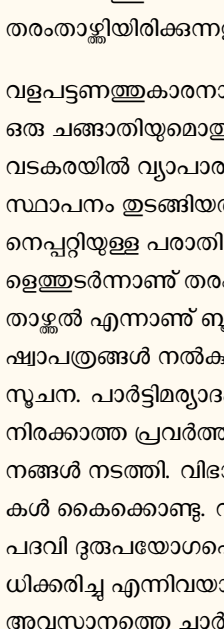
ബിരുദധാരിയുമായിരുന്നു ജോർജ്ജ്. തിരുവനന്തപുരത്ത് അഭിഭാഷകനായിരിക്കെ. സ്റ്റേറ്റ് കോൺഗ്രസ് രാഷ്ട്രീയം അദ്ദേഹത്തെ ഗ്രസിച്ചു. അഭിഭാഷകനായിരുന്ന ജോർജ്ജ് സോഷ്യലിസ്റ്റായി. പിന്നീട് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്. ജോലിനോക്കിയിരുന്ന സഹോദരി മാസം പ്രതി അയച്ചിരുന്ന 15 രൂപകൊണ്ടാണ് ജോർജ്ജ് എറണാകുളത്തേത്തന്നെ ഇടതുപക്ഷ രാഷ്ട്രീയക്കാർക്കൊക്കെയും സുലഭമായി ജീവിച്ചിരുന്നത്... ആഹാരത്തിനും വേഷത്തിനുമെല്ലാം ഏറ്റവും കുറച്ചുമാത്രം ചെലവാക്കിയിരുന്ന ഞങ്ങൾ സിനിമക്കും അങ്ങനെയൊന്നാണ് ചെലവുചെയ്തത്. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ടിക്കറ്റ് തറ ടിക്കറ്റായിരുന്നു. ഒരമ്പലത്തിൽ ടിക്കറ്റ്. അതിൽ കുറഞ്ഞ ടിക്കറ്റായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഒരമ്പലം ചെലവാക്കിയത്...

1952-ൽ തിരു-കൊച്ചി സംസ്ഥാനത്തു നിന്ന് കെ. സി. ജോർജ്ജിനെ രാജ്യസഭയിലേക്ക് തെരഞ്ഞെടുത്ത പാർലമെന്റോഗമായ ശേഷമെങ്കിലും സ്വഭാവത്തിന് മാറ്റമുണ്ടായോ?

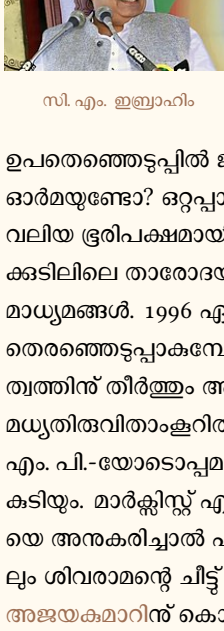
കെ. സി. ജോർജ്ജ്

ലെ ഒന്നാംക്ലാസ്സ് ഉണ്ടായിരുന്നത് പണമായി നൽകുകയായിരുന്നു. പാർലമെന്റിലേക്കുള്ള എന്റെ ആദ്യത്തെ യാത്ര. മറ്റുള്ളവരുടെ നിർബന്ധത്തിന് വഴങ്ങി രണ്ടാംക്ലാസ്സിലായിരുന്നു. അങ്ങനെ ഒരിക്കൽ മാത്രമാണ് ഞാൻ മൂന്നാംക്ലാസ്സിലൊരിക്കൽ പാർലമെന്റിൽ പോയത്. ഒരചരികമായി മാത്രം. സംസാരിക്കുകയും പെരുമാറുകയും ചെയ്യുന്ന രണ്ടു മുന്നോട്ടോടൊപ്പം രണ്ടു മുന്നോട്ടുവരും ഒരു കമ്പാർട്ട്മെന്റിൽ കഴിഞ്ഞു കൂടുന്നത് വളരെ മുഷിപ്പായിട്ടാണ് എന്നൊരുഭാവപ്പെട്ടത്. ആദ്യദിവസം കറേണറും വല്ലഭമൊക്കെ സംസാരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ എല്ലാവരും വല്ലഭമൊക്കെ വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. എന്നിക്കാണെങ്കിൽ യാത്രാക്കിടയിൽ പുസ്തകത്തിൽനിന്ന് പഠിക്കുന്നതിൽ കൂടുതൽ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്നും ചുറ്റുപാടുകളിൽ നിന്നും പഠിക്കുന്നതാണ് എന്റെ അതുകൊണ്ട് സാധാരണക്കാരുടെയിടയിൽ മൂന്നാംക്ലാസ്സിൽ യാത്രചെയ്യാനാണ് ഞാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്. അതാണ് ആദ്യത്തെ കാരണമെങ്കിൽ മറ്റൊരു കാരണം കൂടിയുണ്ട് ആവുന്നതോളം എത്രയും കുറച്ച് പണമേ ചെലവാക്കാവൂ എന്ന് എന്നിടത് നിർബന്ധമുണ്ട്. പ്രത്യേകിച്ച് പൊതുസ്വത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ പാർലമെന്റിൽനിന്ന് എന്നിടത് ലഭിക്കുന്ന പണം പൊതുസ്വത്താണോ എന്നു ചോദിച്ചേക്കാം. അതെ എന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. അതൊരുപക്ഷേ ഒരു വീക്ഷണത്തിന്റെ പ്രശ്നമായിരിക്കാം. എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഞാൻ എം. പി.-യായത് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി മെമ്പറെന്ന നിലയിൽ പാർട്ടിയുടെ രാഷ്ട്രീയസ്വാധീനം കൊണ്ടു മാത്രമാണ്. അതുകൊണ്ട് അതുവഴി എനിക്കുള്ള വരുമാനത്തിന്റെ അവകാശി പാർട്ടിയാണ്. ഒരു പാർട്ടിപ്രവർത്തകനെന്ന നിലയിൽ എന്നിടത് ന്യായമായി ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശമുണ്ട്. അതിനുവേണ്ടി മാത്രം ആ പണം ചെലവാക്കാം. ബാക്കിയുള്ളത് പാർട്ടിയുടെ സ്വത്താണ്. ആർഭാടജീവിതം നയിക്കാനോ സ്വന്തമായി സമ്പാദിക്കാനോ ആ പണം ഉപയോഗിക്കാൻ എനിക്കവകാശമില്ല. ഇതാണെന്റെ അഭിപ്രായം. അത് ഞാൻ അവിവാഹിതനായിരുന്നതുകൊണ്ട് ബാക്കിയുള്ള പണം മുഴുവൻ അർഹരായ പാർട്ടി സഖാക്കൾക്ക് പണമായും വസ്തുക്കളും മറ്റു സാധനങ്ങളായും കൊടുക്കുകയാണ് ചെയ്തിരുന്നത്. പാർലമെന്റ് കഴിഞ്ഞ് മടങ്ങിവരുമ്പോൾ അമ്മയോടും സഹോദരിയോടും മാത്രം വിട്ടിലാണ് താമസിച്ചിരുന്നതെങ്കിലും ഒറ്റപ്പെട്ട സഹോദരം ഞാൻ വിട്ടുചെലവിനെ കൊടുത്തിട്ടില്ല. അത്രയും വേണമെന്നായിരുന്നോ എന്ന് ഞാൻ പിൻകാലത്ത് ആലോചിച്ചിട്ടുണ്ട്...

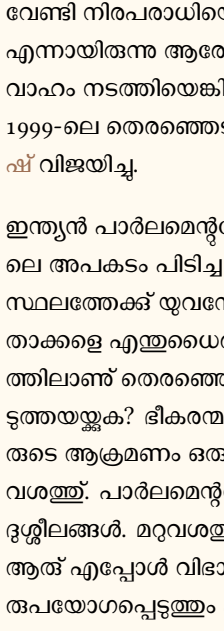
ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാട്

മാർ മിക്കവാറും കടക്കാരായിരുന്നു. കണ്ണൂരിൽനിന്ന് 750 മൈൽ താണ്ടി മദ്രാസിലേക്ക് പട്ടിണിജാഥ നയിച്ച സഖാക്കൾ എ. കെ. ഗോപാലൻ 1977-ൽ നിരോധനമായി. ജ്ഞാതവ്യമായ കെ. സി. ജോർജ്ജ് 1986-ലും കടുബസ്വത്തു വിറ്റ പണം പാർട്ടിക്ക് സംഭാവന ചെയ്തു ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാട് 1998-ലും ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു.

കെ. സി. ജോർജ്ജ്

1999 ലോകസഭയിലേക്കുള്ള ഇടക്കാല തെരഞ്ഞെടുപ്പ് നടക്കുന്നു. കോൺഗ്രസ് സ്ഥാനാർത്ഥി സിറ്റിംഗ് എം. പി.-യും മുൻ കേന്ദ്രമന്ത്രിയുമായ മുല്ലപ്പള്ളി രാമചന്ദ്രൻ ആദർശശാലികളായ അപൂർവ്വം കോൺഗ്രസ് നേതാക്കളിൽ ഒരാൾ. സി. കെ. ഗോവിന്ദൻ നായർക്ക് ഒത്തു പിൻഗാമി. കരുണാകരൻ ആന്റിനോക്കും ഒരുപോലെ അനഭിമതനാണ് രാമചന്ദ്രൻ എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും ഒറ്റയാൻ.

കരുണാകരൻ

യോടെ ജയിച്ചു. 1980-ൽ കോൺഗ്രസിലെ കെ. കുഞ്ഞുസ്വാമിൻ പട്ടാഭിപ്രായം പ്രതിനിധീകരിച്ചു. 1984 മുതൽ അഞ്ചുതവണ മുല്ലപ്പള്ളി രാമചന്ദ്രൻ ഐക്യജനാധിപത്യ മുന്നണിയുടെ ബാനറിൽ മൽസരിച്ചു ജയിച്ച് ഓരോ തവണയും ഇടതുമുന്നണി സ്ഥാനാർത്ഥികളെ മറികടന്നു പരിഭവിക്കുക. 1984-ൽ പാട്ടും രാജൻ 89-ൽ പി. ശശി 91-ൽ അഡ്വ. ഇബ്രാഹിംകുട്ടി 96-ൽ കോൺഗ്രസ് എസിലെ കടന്നപ്പള്ളി രാമചന്ദ്രൻ 98-ൽ അന്നത്തെ ആരോഗ്യമന്ത്രി എ. സി. ഷൺമുഖദാസ്. വ്യക്തമായി കള്ളവോടും ബുദ്ധിമുട്ടിത്തന്നും നടത്തിയിട്ടുപോലും മുല്ലപ്പള്ളിയെ തോൽപ്പിക്കാൻ സഖാക്കൾക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല.

കൊടിക്കുന്നിൽ സുരേഷ്

ഒരു പക്ഷ് തട്ടുക എന്നൊരു ദൃഷ്ടികോണം ഉണ്ടായിരുന്നു. അന്ന് മനമങ്ങും തനുവിങ്ങും എന്ന മട്ടിൽനിന്നു മുസ്ലീംലീഗിന്റെ സഹായവും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. (ഇതേ പ്രതീക്ഷ, സി. എം. ഇബ്രാഹിംമിനെ സ്ഥാനാർത്ഥിയാക്കിയ കോഴിക്കോടും ഉണ്ടായിരുന്നു. പാണക്കാട് തങ്ങളുടെ പാദപത്മങ്ങളിൽ അഭയം തേടിയ മുരളീധരൻ മുസ്ലീംവോട്ട് ഉറപ്പാക്കി വിജയം വരിച്ചു) മുല്ലപ്പള്ളിക്ക് പരിധിവിട്ട് താഴാനും കഴിയില്ല. കള്ളവോടും ബുദ്ധിമുട്ടിത്തന്നും പൂർവ്വാധികം ഭംഗിയായി നടന്നു. അബ്ദുക്കുട്ടി വിജയിച്ചു.

സി. കെ. ചക്രവർത്തി

മെന്റേതുമായി പേരെടുത്തവരുമാണ്. പിൻകാലത്ത് നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ വെട്ടിത്തരിച്ചെടുത്ത പി. കെ. വാസുദേവൻ നായരും സി. കെ. ചക്രവർത്തിയും നന്നെ ചെറുപ്രായത്തിൽ ലോകസഭയിൽ എത്തിയവരാണ്.

കെ. കുഞ്ഞുസ്വാമിൻ

സേവനം നടത്തുന്നുണ്ടാകും എന്നു സമാധാനിച്ചിരിക്കുമ്പോഴാണ് തരംതാഴ്ന്നു വാർത്ത വന്നത്. മന്ത്രി ഏരിയ കമ്മിറ്റിയിൽനിന്ന് സഖാവിനെ നാറാത്തു ലോക്കൽ കമ്മിറ്റിയിലേക്കാണ് തരംതാഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നത്.

കെ. കുഞ്ഞുസ്വാമിൻ

വളപട്ടണത്തുകാരനായ ഒരു ചങ്ങാതിയുമൊത്തു വടകരയിൽ വ്യാപാരസ്ഥാപനം തുടങ്ങിയതിനെപ്പറ്റിയുള്ള പരാതികളെത്തുടർന്നാണ് തരംതാഴ്ന്നു എന്നാണ് ബുദ്ധിപത്രങ്ങൾ നൽകുന്ന സൂചന. പാർട്ടിമത്യാദക്ക് നിരക്കാത്ത പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തി. വിഭാഗീയത വളർത്തുന്ന നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ടു. വ്യക്തിതാൽപര്യത്തിനുവേണ്ടി പദവി ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തി. പാർട്ടി നേതൃത്വത്തെ ധിക്കരിച്ചു എന്നിവയാണ് ചാർജ്ജുകൾ. ഇവയിൽ അവസാനത്തെ ചാർജ്ജ് മാത്രം മതി പാർട്ടിയിൽനിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെടാൻ. ഗൗരവമുള്ള മുതൽ ആഞ്ചലോസ് വരെയുള്ളവർ പോയ വഴിക്ക് പൂർണ്ണമായും മുളച്ചിട്ടില്ല.

കെ. കുഞ്ഞുസ്വാമിൻ

കടുത്ത സാമ്പത്തികമാന്ദ്യം നിലനിൽക്കുന്ന ഇക്കാലത്ത് ആരെങ്കിലും വ്യാപാരസ്ഥാപനം നടത്തുമോ? അഥവാ നടത്തണമെങ്കിൽത്തന്നെ പാർട്ടിമത്യാദക്ക് നിരക്കുന്ന മട്ടിൽ ബിനാമിയായി നടത്തിയാൽ പോരായിരുന്നോ? എല്ലാം പോകട്ടെ പാർട്ടി നേതൃത്വത്തെ ധിക്കരിച്ച് കേരളസംസ്ഥാനത്ത് ആർക്കെങ്കിലും വ്യാപാരം നടത്താനാകുമോ? മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പുത്രവംശ രണ്ടരക്കിലോ സ്വർണം ചാർത്തി കരിമരണപത്തിൽ നിൽക്കുന്നതും പാർട്ടിയുടെ ചില സമുന്നത നേതാക്കളുടെ മക്കൾ പ്രൊഫഷനൽ കോളേജുകളിൽ പേരമന്റ് സീറ്റിൽ പഠിക്കുന്നതും കണ്ടിട്ടാകണം അബ്ദുക്കുട്ടി വ്യാപാരം തുടങ്ങിയത്. ബുദ്ധിമോഹം എന്നല്ലാതെ എന്തുപറയാൻ.

സി. എം. ഇബ്രാഹിം

ഉപതെഞ്ഞെടുപ്പിൽ ജയിച്ച് എസ്. ശിവാമനെ ഓർമ്മയുണ്ടോ? ഒറ്റപ്പാലം മണ്ഡലം കണ്ട ഏറ്റവും വലിയ ഭൂരിപക്ഷമായിരുന്നു ശിവാമന്റെത്. ചെറുക്കുടിലെ താരോദയത്തെപ്പറ്റി പുകഴ്ത്തിപ്പാടി പത്രമാധ്യമങ്ങൾ. 1996 ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ പൊതുതെരഞ്ഞെടുപ്പുകമ്പോഴേക്കും സി. പി. എം. നേതൃത്വത്തിന് തീർത്തും അനഭിമതനായി ശിവാമൻ. മധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നുള്ള ഒരു കോൺഗ്രസ് എം. പി.-യോടൊപ്പമായിരുന്നു ശിവാമന്റെ തിരംകടിയും. മാർക്സിസ്റ്റ് എം. പി. കോൺഗ്രസ് എം. പി.-യെ അനുകരിച്ചാൽ എന്തു സംഭവിക്കും? ഏതായാലും ശിവാമന്റെ ചീട്ട് കീറി. ഒറ്റപ്പാലം സീറ്റ് എസ്. അജയകുമാറിന് കൊടുത്തു. 2000-ാമാണ്ടു സെപ്റ്റംബറിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് തെരഞ്ഞെടുപ്പ് നടന്നപ്പോൾ പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ ലക്കിടി പേരൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ ശിവാമൻ പാർട്ടി കനിഞ്ഞ് ഒരു സീറ്റ് നൽകി. ശിവാമൻ മൽസരിച്ചു. ജയിച്ച് വിജയം എം. പി.-യായി (മെമ്പർ ഓഫ് പഞ്ചായത്ത്). പഞ്ചായത്തിൽ ഇടതുപക്ഷ മുന്നണിക്ക് ഭൂരിപക്ഷം കിട്ടിയതുകൊണ്ടും പ്രസിഡന്റ്സ്ഥാനം പട്ടികജാതിക്കാർക്ക് സംവരണം ചെയ്തതുന്നതിനാലും ശിവാമൻ പ്രസിഡന്റായി.

പി. കെ. വാസുദേവൻ നായർ

പാർട്ടിയുടെ മാനം കാത്തു. കഷ്ടിച്ചൊരു കൊല്ലത്തിനകം സുരേന്ദ്രൻ മണ്ഡലത്തിൽ അഞ്ചുപോലുള്ളായി. നിശ്ചയിച്ചുറപ്പിച്ച വിവാഹം ഒഴിവാക്കാൻ വേണ്ടി നിരപരാധിയെ കബാലുകേസിൽ കടുക്കി എന്നായിരുന്നു ആരോപണം. പാർട്ടി ഇടപെട്ട് വിവാഹം നടത്തിയെങ്കിലും ഉദ്ദേശിച്ച ഫലമുണ്ടായില്ല. 1999-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ കൊടിക്കുന്നിൽ സുരേഷ് വിജയിച്ചു.

ഇന്ത്യൻ പാർലമെന്റിലെ

ലെ അപകടം പിടിച്ച സ്ഥലത്തേക്ക് യുവനേതാക്കളെ എന്തു ചെയ്യേണ്ടതിലാണ് തെരഞ്ഞെടുത്തതുക? ഭീകരന്മാരുടെ ആക്രമണങ്ങൾ വശത്ത്. പാർലമെന്റിന്റെ ഭൂമിയിലേക്ക്. മറുവശത്ത്

ഇ. എം. എസ്.

രാഷ്ട്രീയ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുക. അല്ലാതെ ഒരുവഴിയല്ല.

ഇ. എം. എസ്.

വ്യക്തിതാൽപര്യം മുൻനിർത്തി യുവനേതാക്കൾ പദവി ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്ന ആദ്യത്തെ സംഭവവും അല്ല. 1993 സെപ്റ്റംബറിൽ ഒറ്റപ്പാലം

സി. പി. എം.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

എ. സി. ഷൺമുഖദാസ്

ഇതുപോലെ ഒരനുഭവം സി. പി. എം.-ക്കുമുണ്ടായി. 1984 മുതൽ കൈവിട്ട പോയ അടുർ ലോകസഭാ സീറ്റ് തിരിച്ചുപിടിക്കാൻ പാർട്ടി 1998 ചെങ്ങന്നൂർ രേന്ദ്രൻ എന്ന യുവപോരാളിയെ രംഗത്തിറക്കി. സിറ്റിംഗ് എം. പി. കൊടിക്കുന്നിൽ സുരേഷിനെ തോൽപ്പിച്ച് സുരേന്ദ്രൻ

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമിയിലുള്ളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കണമെന്ന ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതൃത്വത്തിനുള്ളിൽ ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞുവെച്ചത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇ. എം. എസ്.

ഇ. എം. എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെയോ പരസ്പരങ്ങളോ പണിക്കരെയോ സമീപിക്കാം. വിശ്വവ്യാപാരികൾ അതും സാധ്യമല്ല. പോയിട്ടും വന്നിട്ടും ഒറ്റപ്പെട്ടതേ കാണുന്നുള്ളൂ. വരുന്ന തലമുറയെങ്കിലും ഭൂമ

അഡ്വക്കേറ്റ് എ. ജയശങ്കർ

അഭിഭാഷകനും രാഷ്ട്രീയ നിരീക്ഷകനും രാഷ്ട്രീയ നിരൂപകനുമാണ് അഡ്വക്കേറ്റ് എ. ജയശങ്കർ. മാധ്യമം ദിനപത്രത്തിൽ ‘കെ. രാജേശ്വരി’ എന്ന തൂലികാ നാമത്തിൽ എഴുതിയ ലേഖനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. മലയാളി

കൾക്കിടയിൽ അദ്ദേഹം കൂടുതൽ പ്രശസ്തി നേടിയത് ഇന്ത്യാവിഷൻ ചാനലിലെ പ്രതിവാദ ദിനപത്ര അവലോകന പരിപാടിയായ വാരാന്ത്യം എന്ന പരിപാടിയിലൂടെയാണ്. തനതായ ഒരു അവതരണ ശൈലിയാണ് ഈ പരിപാടിയിൽ അദ്ദേഹം പ്രകടമാക്കുന്നത്. മലയാളത്തിലെ പ്രമുഖ വാർത്താ ചാനലുകളിലെല്ലാം രാഷ്ട്രീയ ചർച്ചകളിൽ സ്ഥിരം സാന്നിധ്യമാണ് ഇദ്ദേഹം. കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിലെയും ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയത്തിലെയും ജയശങ്കറിന്റെ അഗാധമായ അറിവിനൊപ്പം ഹാസ്യവും ഗൗരവവും കലർന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർഭയത്വത്തോടെയുള്ള അവതരണ രീതിയും ഏറെ ജനപ്രിയമാണ്.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിറ്റിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറങ്ങുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ്പ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ് ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്ന് ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിറ്റുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം - കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ - എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: editors@sayahna.org.
- പ്രതികരണങ്ങൾ editors@sayahna.org എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്കോ, ഈ വെബ് പേജിൽ കമന്റുകളായോ ചേർക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.